Nr. 46 Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem. Rok IV

RZEMIOSŁO

TYGODNIK

Organ Związku Izb Rzemieślniczych Rzeczypospolitej Polskiej

REDAKCJA I ADMINISTRACJA WARSZAWA, UL. MAZOWIECKA 1 m. 4, TEL. 665-57
KONTO P. K. O. 6066.

Warszawa, niedziela dn. 17 Listopada 1935 r.

PIERWSZE DEKRETY

Dnia 9 listopada r. b. Rada Ministrów uchwaliła pięć pierwszych dekretów, zmierzających do wyrównania deficytu budżetowego, a mianowicie dekrety o opodatkowaniu pracowników państwowych, o obniżce komornego, podatku od lokali, o finansach samorządowych i o ulgach dla rolników.

Pierwszy dekret wprowadza specjalny podatek od wynagrodzeń pobieranych z funduszów publicznych i wypłacanych przez Skarb Państwa, Skarb Śląski, państwowe monopole, banki, przedsiębiorstwa, fundusze, instytucje i zakłady, związku samorządu terytorjalnego i związki międzykomunalne, oraz przed siębiorstwa, banki i zakłady tych związków, związki samorządu gospodarczego i zawodowego oraz przedsiębiorstwa, instytucje i zakłady tych związków. Podatek opłacany będzie również przez pracowników prawnopublicznych zakładów ubezpieczeń społecznych i ubezpieczeń od ognia.

Stopa specjalnego podatku dochodowego od uposażeń pracowników państwowych przedstawia się następująco:

wynagrodzenie miesięczne	stopa podatku
do zł. 100—	—
od „ 101— 150	7%
„ „ 150— 200	9 „
„ „ 200— 250	10 „
„ „ 250— 500	11 „
„ „ 500—1000	14 „
„ „ 1000—2000	17 „
powyżej zł. 2000	25 „

Przy wynagrodzeniach, od których opłaca się państwowy podatek dochodowy, opłaty emerytalne lub składki na rzecz ubezpieczeń społecznych, skala podatku została odpowiednio zredukowana.

Drugi dekret zawiera zmianę ustawy o ochronie lokatorów i obniża podstawowe komorne mieszkań i lokali, podlegających dotąd tej ustawie. Obniżka wynosić będzie 15% dla mieszkań złożonych z 1-go lub 2-ch pokoi z kuchnią i 10% dla mieszkań większych oraz lokali mniejszych firm przemysłowych i handowych, mianowicie tych, które zostały zaliczone w roku bieżącym do 7-ej i 8-ej kategorji przemysłowej lub 3-ej i 4-ej kategorji handlowej. W ten sposób 10% obniżka komornego dotyczyć będzie ogromnej większości zakładów rzemieślniczych (Przyp. Red.). Komorne za lokale w całości lub w części podnajęte ulegnie obniżeniu w tym samym stosunku, co komorne płacone przez lokatorów. Zniżka uposażeń i komornego obowiązuje od 1-go grudnia 1935 r. do 30 listopada 1937 r.

Jednocześnie z pod ustawy o ochronie lokatorów będą wyjęte mieszkania, złożone z 6 pokoi i większe, lokale przemysłowe i handlowe, z wyjątkiem drobnych wyżej wymienionych oraz mieszkania, które powstaną z przebudowy mieszkań większych. Obniżka komornego obejmuje wszystkie budynki należące do Skarbu Państwa, banków państwowych, samorządu terytorjalnego, zakładów ubezpieczeń i t. d.

Dekret od podatku od lokali zwalnia od tego podatku lokale mieszkalne jedno i dwuizbowe zajmowane przez bezrobotnych i lokale trzy izbowe, o ile ich właściciel niema sublokatorów. W ten sposób cała zniżka, licząc komorne i podatek wynosić będzie dla lokali jedno i dwuizbowych około 21%. Dla tychże lokali, umarza się zaległości za podatek od lokali, przypadający na czas do 1-go stycznia 1936 r.

W zakresie finansów samorządowych rząd idzie w kierunku uproszczenia i przyśpieszenia akcji oddłużeniowej. Centralna komisja oszczędnościowo-oddłużeniowa dla samorządu otrzyma prawo decyzji w niektórych sprawach, podlegających dotychczas kompetencji innych organów. Dekret wprowadza upoważnienie dla Ministra Skarbu do udzielania ulg w spłacie poszczególnych rodzajów należności Skarbowi Państwa od związków samorządowych na wniosek komisji oszczędnościowo-oddłużeniowej. Ulgi dla płatników danin komunalnych dotyczą głównie płatników wiejskich.

Piąty wreszcie dekret dotyczy zmiany ustawy o ułatwieniach dla instytucyj kredytowych, przyznających dłużnikom ulgi w zakresie wierzytelności rol-

nych. Dekret wprowadza zasadniczy przepis, iż w razie zmiany przez Ministra Skarbu warunków układów, zawieranych przez instytucje wierzycielskie z dłużnikami rolnikami, a zatwierdzonych przez bank akceptacyjny— zmienione warunki wstępują z mocy samego prawa w miejsce dotychczasowych postanowień układów.

Kwestja zwiększenia podatku dochodowego w przemyśle i handlu i rzemiośle, w przedsiębiorstwach prywatnych i zawodach wolnych będzie przedmiotem obrad Rady Ministrów w najbliższych dniach.

Zakończenie prac Międzyministerjalnej Komisji Współpracy z Samorządem Gospodarczym

Powołana do życia uchwałą Rady Ministrów, Międzyministerjalna Komisja Współpracy z Samorządem Gospodarczym — o czem donosiliśmy w Nr. 44 „Rzemiosła" z dnia 3 b. m. — zakończyła swoje prace.

W okresie zgórą 2-ch tygodni Komisja odwiedziła szereg miejscowości na terenie całego państwa, stykając się bezpośrednio zarówno z przedstawicielami samorządów gospodarczych, jak i z właścicielami poszczególnych warsztatów pracy. Na konferencjach z przedstawicielami lokalnych samorządów gospodarczych, przedłożony został Komisji cały szereg wniosków i życzeń sfer gospodarczych państwa, odnośnie rozpiętości cen, działalności handlowej monopoli państwowych i instytucyj publicznych, sprawy dostaw i robót dla państwa i samorządów, w sprawach podatkowych, ubezpieczeń socjalnych, komunikacyjnych oraz dotyczących uproszczenia administracji stosunków gospodarczych.

Komisja rozpoczęła swoje badanie od Wilna, gdzie konferencje odbyły się dnia 28 i 29 października b. r. Z ramienia Samorządu Gospodarczego Rzemiosła w wileńskiej konferencji wzięli udział delegaci Izb Rzemieślniczych w Wilnie, Białymstoku, Nowogródku i Brześciu n/Bugiem. Na plenarnem posiedzeniu Komisji generalnym referentem spraw rzemieślniczych był p. Młynarczyk — dyrektor Izby Wileńskiej. Pozatem referowali sprawy pp. Razowski z Izby Białostockiej i członek Zarządu tejże Izby p. Żywolewski oraz v. prezes Izby Wileńskiej p. Kruk. Na podkomisji rzemieślniczej zaznajomiono Komisję Międzyministerjalną z położeniem rzemiosł: rękawicznictwa, kuśnierstwa, białoskórnictwa i koszykarstwa, których wnioski referował p. dyr. Młynarczyk, wędliniarstwa, które referował p. dyr. Stark, garbarstwa, które referował p. Razowski i garncarstwa, które referował p. dyr. Roszkowski.

W dniach 30 i 31 października Komisja Międzyministerjalna bawiła w Lublinie, gdzie były reprezentowane między innemi Izby Rzemieślnicze w Lublinie i Łucku. Generalnym referentem spraw rzemieślniczych był p. dyr. C. Ptasiński. Na podkomisji rzemieślniczej omówiono sprawy rzemiosł: kożusznictwa, szczotkarstwa i zduństwa, które referowała Izba Rzemieślnicza w Lublinie, oraz rzeźnictwa i sprawę odpadków poubojowych, które referowała Izba Rzemieślnicza w Łucku. Komisja zwiedziła pozatem miasteczko Kurów, ważny ośrodek rzemiosła kożuszkarskiego, zapoznając się na miejscu ze stanem gospodarczym poszczególnych warsztatów.

W dniach 2 i 3 listopada Komisja Międzyministerjalna bawiła we Lwowie. Na konferencji lwowskiej reprezentowane były Izby Rzemieślnicze ze Lwowa, Stanisławowa i Tarnopola. Na plenarnych obradach sprawy rzemieślnicze referowali: p. dyr. Hamerski, pp. Kuźmiński i Kubisztal. Na podkomisji rzemieślniczej omawiano sprawy koszykarstwa, drobnych wyrobów drzewnych i budowy instrumentów muzycznych dętych, które to sprawy referowała Izba Lwowska oraz sprawy garncarstwa i kożuszkarstwa, które referowała Izba Stanisławowska.

Skolei Komisja Międzyministerjalna wyjechała do Krakowa, gdzie w dniu 4 b. m. odbyto konferencję, na której Samorząd Gospodarczy Rzemiosła reprezentowała Izba Rzemieślnicza w Krakowie, a referaty wygłosili panowie: prezes dr. Jahoda Żółtowski, Różycki, Szteiner i in. Na podkomisji omawiano sprawy rzemiosł: kowalstwa, ślusarstwa, introligatorstwa, rzeźby w drzewie i stolarstwa. W czasie pobytu w Krakowie Komisja udała się do Kalwarji Zebrzydowskiej, gdzie szczegółowo zaznajomiła się ze stanem stolarstwa, badając przy tej sposobności na miejscu położenie gospodarcze chałupnictwa.

Następnym etapem były Katowice (5.XI), gdzie rzemiosło reprezentowane było przez Izbę Rzemieślniczą w Katowicach, w imieniu której referowali sprawy p. prez. Łyszczak, dyr. Szmigielski, p. Krywieńczyk i p. Szwencer. Na podkomisji rzemieślniczej omawiano obszernie sprawę odpadków poubojowych, przyczem zwiedzono miejscową rzeźnię.

W dniu 6.XI Komisja Międzyministerjalna udała się do Sosnowca, dokąd przyjechali delegaci Izby Rzemieślniczej w Kielcach. Na plenum sprawy rzemieślnicze referowali pp. prez. Balcer, radcowie Musiał i Siłuszek i p. dyr. Axentowicz. Na podkomisji omawiano sprawy rzemiosł: kamieniarstwa, szewstwa, garbarstwa i szczotkarstwa, a pozatem poruszono wyczerpująco zagadnienie chałupnictwa i szkolnictwa dokształcającego.

Następnego dnia, t. j. 7.XI, Komisja Międzyministerjalna bawiła w Poznaniu, gdzie Samorząd Rzemieślniczy był reprezentowany przez Izbę Rzemieślniczą w Poznaniu i Izbę Rzemieślniczą w Grudziądzu, z ramienia których na posiedzeniu plenarnem referowali sprawy p. dyr. Kurowski, p radca Sobczak, p. Bo-

ciański i p. Sroka. Na podkomisji rzemieślniczej omawiano sprawy rzemiosł: rzeźnictwa i wędliniarstwa, stolarstwa, rymarstwa i kołodziejstwa, które referowała Izba w Poznaniu oraz brukarstwa, które referowała Izba Rzemieślnicza w Grudziądzu.

W dniu 8.XI Komisja Międzyministerjalna bawiła w Gdyni, gdzie zapoznała się szczegółowo ze sprawami portu gdyńskiego

Ostatnim etapem objazdu ośrodków prowincjonalnych była Łódź, gdzie Komisja bawiła w dniu 9 b. m., na której Samorząd Gospodarczy rzemiosła był reprezentowany przez Izbę Rzemieślniczą w Łodzi. Referentem generalnym spraw rzemieślniczych był p. dyr. Dobosz, a na podkomisji omówiono sprawy bednarstwa, czapnictwa, krawiectwa, bieliźniarstwa, szmuklerstwa, kotlarstwa i piekarstwa.

Cykl konferencyj zakończyła konferencja w Warszawie w dniu 13 b m., na której z ramienia Samorządu Gospodarczego rzemiosła obecne były Izba Rzemieślnicza w Warszawie i Włocławku. Na plenarnem zebraniu z ramienia Samorządu Gospodarczego referowali: p. nacz. Ehrenberg — sprawy obrotu wewnętrznego, a więc zagadnienie rozpiętości cen, o zaopatrywaniu rzemiosła w podstawowe artykuły surowcowe, o spółdzielczości rzemieślniczej, o działalności handlowej instytucyj publicznych i monopoli państwowych, w sprawie dostaw i przetargów, oraz o potrzebach kredytowych rzemiosła. Sprawy obrotu zagranicznego referował p. nacz. Piekarski. Sprawy komunikacyjne referował p. prez. Budzanowski, sprawy podatkowe p. nacz. W. Kozłowski, sprawy socjalne p. prez. J. Sierakowski. Zagadnienia oddłużeniowe omówił p. radca W. Horn. Wnioski rzemiosła odnośnie działalności administracji państwowej i komunalnej przedłożył p. prez. Lejman. Z najważniejszemi postulatami rzemiosła odnośnie szkolnictwa dokształcającego zapoznał Komisję p. radca E. Bernatowicz, podkreślając przytem konieczność wydatnego subwencjonowania przez czynniki miarodajne Instytutu Badań i Rozwoju Rzemiosła w R. P. Zagadnienia regjonalne referował p. prez. J. Marek. Na podkomisji rzemieślniczej omawiano sprawy: szewstwa, które referował p. dyr. Łazarewicz; rzemiosł grupy budowlanej ref. p. prez. Lejman; sprawy garbarstwa i rymarstwa ref. p. radca Horn; białoskórnictwa ref. p. E. Karłowicz; ślusarstwa, narzędziarstwa i kowalstwa ref. p. prez. A. Mencel; bardzo obszernie omówił sprawy rzeźnictwa p. H. Weber, poruszając niedomagania w organizacji rynku mięsnego warszawskiego ze szczególnem uwzględnieniem roli giełdy mięsnej i kasy targowiskowej, występując zdecydowanie za likwidacją wymienionych instytucyj. Sprawy piekarstwa omówił p. radca E. Bernatowicz, jubilerstwa i zegarmistrzostwa — p. H. Szajer. Bolączki zawodu fryzjerskiego, szczególnie na tle ostatniego rozporządzenia Ministra Opieki Społecznej o zakładach fryzjerskich oraz o kosmetykach, omówił p. radca F. Aniołowicz. Sprawy powroźnictwa, kapelusznictwa i wyrobu instrumentów muzycznych lutniczych referował p. dyr. Abłamowicz.

Przewodniczący Komisji Międzyministerjalnej p. Dyrektor Martin oświadczył przy zakończeniu obrad, że wszelkie wnioski, zgłoszone przez przedstawicieli świata gospodarczego zostaną przez Komisję Międzyministerjalną przedłożone Komitetowi Ekonomicznemu Ministrów, a władze naczelne Samorządu Gospodarczego będą stale informowane o postępach prac nad zrealizowaniem tych wniosków. W ten sposób Rząd realizuje swoją zapowiedź programową o pozostawaniu w stałym kontakcie ze społeczeństwem, w danym wypadku na odcinku gospodarczym, poprzez Samorządy Gospodarcze

Odroczenie terminu wejścia w życie niektórych przepisów rozporządzenia o dozorze nad mięsem

W myśl § 46 Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dn. 30-go czerwca 1932 r. o dozorze nad mięsem i przetworami mięsnemi dnia 30 czerwca 1935 r. upływał termin doprowadzenia sklepów rzeźnickich oraz sklepów i warsztatów wędliniarskich do stanu przewidzianego przez przepisy tegoż rozporządzenia. Miejsca sprzedaży mięsa oraz miejsca wyrobu i sprzedaży przetworów mięsnych, któreby do tego czasu nie dostosowały się do wymagań, powyższego rozporządzenia, musiałyby ulec zamknięciu.

Znaczna liczba warsztatów i sklepów rzeźnicko - wędliniarskich nie dokonała jednak wymaganych zmian ze względu na konieczność przeprowadzenia szeregu inwestycyj lub zmiany lokalu, co w obecnych warunkach gospodarczych jest niezmiernie trudnem.

Z uwagi na to, Związek Izb Rzemieśln. R. P. złożył w swoim czasie w Ministerstwie P. i H. oraz Min. Opieki memorjał, zawierający postulaty w sprawie nowelizacji niektórych przepisów tego rozporządzenia oraz podjął kroki celem odroczenia wejścia w życie wspomnianego artykułu aż do czasu rozpatrzenia przedłożonych wniosków.

Naskutek podjętej interwencji Związku Izb. Rzem. Minister Opieki Społecznej wydał rozporządzenie, którego termin wejścia w życie § 46 został odroczony do 30 czerwca 1936 r. Rozporządzenie odracza również do 1.XII.1936 r. termin, po którym warsztaty wędliniarskie w dzielnicach osiedli, mających urządzenia kanalizacyjne i wodociągowe muszą się mieścić w lokalach połączonych z siecią wodociągową i kanalizacyjną.

Rozporządzenie to ukazało się w Dzienniku Ustaw Nr. 74 z dn. 10.X.1935 r.

SYTUACJA RZEMIOSŁA A WSKAZANIA POLITYKI GOSPODARCZEJ

Prezes Rady Związku Izb Rzemieślniczych, a równocześnie prezes Izby Rzemieślniczej w Poznaniu, p. Władysław Zakrzewski, nadesłał nam poniższe uwagi, które publikujemy, jako dalszy ciąg ankiety na temat wskazany w nagłówku.

— W jakim kierunku zdaniem Pana Prezesa powinny pójść najbliższe etapy ewolucyjne rzemiosła?

— Poruszony temat jest bardzo obszerny i dlatego ograniczę się do zasadniczego stwierdzenia, iż ewolucja rzemiosła zależy od warunków zewnętrznych i wewnętrznych. Do wewnętrznych zaliczyłbym podniesienie umiejętności zawodowych i osiągnięcie wyższego stopnia doskonałości w technice produkcji oraz usprawnienie handlowe zarówno indywidualnych warsztatów, jak i zespołów wytwórczych — do zewnętrznych kompleks zagadnień od rzemiosła nie zależnych, które mogłyby być pomyślnie rozwiązane przez zastosowanie odpowiedniej polityki gospodarczej państwa.

— Sądzi zatem Pan Prezes, że warunki, które Pan nazwał wewnętrznemi, dadzą się osiągnąć własnemi siłami rzemiosła?

— W bardzo znacznej mierze, tak. Kwestja ta bowiem łączy się z dokształcaniem zawodowem, przyczem nie należy bynajmniej sądzić, iż rzemieślnik po osiągnięciu tytułu mistrza może już swobodnie spocząć na laurach i uważać się za wyrocznię w tym zawodzie. Życie idzie naprzód, wyłaniając coraz to nowe potrzeby, wymaga przystosowania się do nowoczesnych prądów w architekturze, sztuce, wreszcie w tak potężnym czynniku produkcji, jak moda, od której zależy byt wielu rzemiosł. Warsztat rzemieślniczy powinien wykazać maksimum elastyczności nietylko w znaczeniu ściśle gospodarczem, lecz zawodowo - technicznem, inaczej pozostanie o parę nawrotów w tyle od swych bliższych lub dalszych konkurentów, a niezmodernizowawszy produkcji potoczy się niechybnie w kierunku wstecznym.

— A więc mistrz rzemieślniczy musi się w dalszym ciągu uczyć? A czyż istnieją odpowiednie uczelnie?

— Nie ulega wątpliwości, że uczyć się trzeba do końca życia. Są zawody rzemieślnicze o tak wybitnie zmienej strukturze produkcji, że konieczność przystosowania się do nowych form, wynika niemal z miesiąca na miesiąc, względnie z sezonu na sezon. Ale też konieczne jest dokształcanie się zawodowe. Rzemieślnicy idący z postępem czasu, a których na to stać, dokształcają się samodzielnie, nawiązują kontakt z zagranicą, sprowadzając wzory, modele, względnie nawet wyjeżdżają zagranicę, gdzie odbywają odpowiednie przeszkolenie. Są to jednak, jak na nasze warunki, wyjątki. Gros rzemiosła może uzyskać dokształcenie w kraju na ad hoc organizowanych kursach dokształcających zawodowych, uzupełniając swą wiedzę, przy pomocy podręczników lub prasy zawodowej. Niestety oba te źródła są niewystarczające, sieć kursów jest uboga, a literatura zawodowa znikoma. Nad tem rzemiosło nasze bardzo cierpi.

— Czy Samorząd Rzemieślniczy przedsięwziął w tym kierunku jakąś akcję?

— Tak jest. Jesteśmy w fazie przekształcania byłego Muzeum Rzemiosł i Sztuki Stosowanej w Warszawie na Instytut Badań i Rozwoju Rzemiosła. Od pierwszego stycznia 1935 r. Instytut jest już właściwie agendą Związku Izb Rzemieślniczych w Warszawie, ze swym własnym wydzielonym budżetem i o autonomji wewnętrznej. Zadaniem Instytutu jest wyrównanie wszystkich luk, o których mówiłem powyżej, a jego działalność obejmuje przedewszystkiem starsze pokolenie rzemieślnicze. Oddziały Instytutu powstaną przy wszystkich Izbach Rzemieślniczych. Na czoło bieżących zadań wysuwa się organizowanie kursów dokształcających i sprawa wydawnictw fachowych i zawodowych, dzięki którym rzemiosło nasze zbliżyłoby się do zdobyczy technicznych i zawodowych Zachodniej Europy. Niezależnie od powyższego Samorząd Rzemieślniczy współdziała bardzo czynnie z Towarzystwem Oświaty Zawodowej, którego głównem zadaniem jest zaopatrzenie młodzieży rzemieślniczej w potrzebne podręczniki szkolne, gdyż brak ich daje się odczuwać najbardziej dotkliwie. W zakresie przysposobienia zawodowego młodzieży Samorząd Rzemieślniczy współpracuje z rozwijającą się siecią zakładów psychotechnicznych i poradni zawodowych. Z chwilą, kiedy obie wymienione organizacje ruszą pełną parą, sytuacja ulegnie szybko zmianie na lepsze, narazie niepożądanym hamulcem jest brak wystarczających środków.

— Wspominał Pan Prezes o usprawnieniu handlowem — jako o drugim warunku rozwoju rzemiosła. Jaka jest obecnie sytuacja w tej dziedzinie?

— Ten dział był dotąd bodaj w największem zaniedbaniu, zwłaszcza w centralnej Polsce i na kresach Wschodnich, gdyż w województwach zachodnich, rozwijających się w innych warunkach gospodarczych, zagadnienie to stoi na wysokości zadania. Nie wiem naogół czemu przypisać w rzemiośle jakąś dziwną niechęć, a często odrazę do handlu. Może to pozostałości tradycyjne, może brak zrozumienia. Ten nastrój musimy przełamać, a Samorząd Rzemieślniczy uruchomił w tym kierunku wszystkie swe rozporządzalne możliwości. Ośrodkiem pracy w tym zakresie jest powołane do życia przy Związku Izb Rzemieślniczych Biuro Organizacyjno - Handlowe Rzemiosła z oddziałami przy Izbach Rzemieślniczych. Biuro to po roku działania ma za sobą znaczny i pozytywny dorobek. Z jego inicjatywy powstał szereg spółdzielni wytwórczych i zbytu; rzemiosło pobudzone umiejętną propagandą garnie się chetnie do różnego rodzaju targów i wystaw, obmyśla sposoby produk-

cji zbiorowej, bada praktycznie możliwości ekspansji na rynki krajowe i zagraniczne, zaznajamia się z zasadniczemi elementami kalkulacji handlowej i t. d. Uważam, że poparcie rzemiosła przez Państwo w obu wymienionych kierunkach miałoby doniosłe znaczenie dla rozwoju rzemiosła w Polsce.

— Może Pan Prezes byłby jeszcze łaskaw chociażby w paru słowach scharakteryzować czynniki rozwoju od rzemiosła niezależne.

— Są to rzeczy naogół znane, więc będę się streszczał. Przedewszystkiem chodziłoby tutaj o rozszerzenie wewnętrznego rynku konsumcyjnego przez ułatwienie udziału rzemiosła w dostawach państwowych i samorząd. Mamy coprawda już ustawę w tym zakresie, zawierającą pewne preferencje dla rzemiosła, lecz aczkolwiek 3 lata mija od chwili jej ukazania się, brak przepisów wykonawczych uniemożliwia wprowadzenie jej w życie. Naogół sprawa dostaw wymaga uporządkowania, gdyż Skarb Państwa opłaca oprócz produkcji niepotrzebne, a bardzo wysokie prowizje pośrednikom, którzy nadomiar, posługując się niewykwalifikowanym elementem, dostarczają towar lichy i tandetny. Ponadto rzemiosło oczekuje od Państwa unormowania cen kartelowych, zniesienia konkurencji etatystycznej, rozbudowę aparatu kredytowego, obniżki świadczeń socjalnych, zwłaszcza w ubezpieczeniu wypadkowem oraz ulg podatkowych. Ostatnie enuncjacje Rządu zawierają zapowiedź interwencji państwowej w szeregu wymienionych powyżej problemów i dlatego rzemiosło do poczynań Rządu przywiązuje duże nadzieje na przyszłość.

O współpracę zarządów miejskich z cechami

W związku z prowadzeniem przez Izbę Wołyńską nowego biuletynu miesięcznego, sporządzanego przez Cechy, p. Starosta powiatowy w Zdołbunowie wydał okólnik następującej treści.

Zdołbunów, dn. 15.X.1935 r.

STAROSTA POWIATOWY
ZDOŁBUNOWSKI
L. P.-6/35.

Biuletyn Cechów dla
Izby Rzemieślniczej.

Do
Pp. Burmistrzów m. Zdołbunowa, Ostroga oraz Wójta Gminy Mizocz.

Izba Rzemieślnicza w Łucku w dniu 3.X. r. b. za Nr. 9432/35, rozesłała do wszystkich Cechów rzemieślniczych druk nowowprowadzonego biuletynu miesięcznego, do wypełnienia i przedłożenia go Izbie do dnia 15 listopada 1935 r.

Ponieważ druk biuletynu zawiera szereg rubryk zawierających nieraz dosyć skomplikowane pytania, a pierwszy właśnie biuletyn musi być dokładnie i szczegółowo wypełniony, przeto przewidując, iż sekretarze Cechów mogą mieć znaczne trudności z wypełnieniem tego biuletynu, polecam pp. burmistrzom spowodować, by urzędnik Zarządu Miejskiego, załatwiający sprawy przemysłowe, przyszedł — w razie potrzeby — z pomocą sekretarzom lub starszym Cechów w sporządzeniu biuletynów oraz, by dopilnował przedłożenia go bezwarunkowo do dnia 15.XI r. b. do Izby Rzemieślniczej.

Odpisy biuletynów (każdego cechu) należy sporządzić i przedłożyć do Starostwa również do dnia 15.XI.1935 r. podając zarazem:

1) skład osobowy Zarządu Cechu i datę jego wybrania przez walne zebranie.

Pan Wójt gminy Mizocz sprawdzi czy nie otrzymał do wypełnienia biuletynu Związku Rzemieślników w Mizoczu. Gdyby otrzymał, należy postąpić tak samo, jak zlecono Panom Burmistrzom.

Termin 15.XI.1935 r.

Starosta Powiatowy
(—) Józef Wodnicki.

Byłoby bardzo pożądane, aby przykład p. Starosty Wodnickiego znalazł naśladowców na terenach innych powiatów

Odznaczenia w rzemiośle

Z okazji Święta Niepodległości zostali odznaczeni za zasługi na polu rzemiosła srebrnym krzyżem zasługi pp.: *Edward Balcer*, Prezes Izby Rzemieślniczej w Kielcach oraz jej Dyrektor *Grzegorz Axentowicz, Stanisław Czechowicz* — majster mularski w Krakowie, *Kazimierz Łukomski*, majster ślusarski we Włocławku, *Paweł Józef Nowicki*, majster szewcki w Warszawie, *Wiktor Satara*, majster kowalski w Cieszynie, *Paweł Sosnowski*, ślusarz mechanik w Białymstoku; ponadto srebrnym krzyżem za zasługi na polu pracy społecznej odznaczony został p. *S. Glocer*, mistrz blacharski w Warszawie, vice-Prezes Związku Izb Rzemieślniczych R. P.

Bronzowy krzyż zasługi otrzymali pp.: *Jan Bieńkuński*, majster malarski w Wilnie, *Alojzy Dembiński*, m. stolarski w Katowicach, *Jan Fall*, m. kowalski w Tarnopolu, *Ignacy Stanisław Gohk* — blacharz w Stanisławowie, *Leopold Jezierski* — m. stolarski w Wołkowysku, *Klemens Kornacki* — m. szewcki w Białymstoku, *Aleksander Kozłowski* — kuśnierz w Garwolinie, *Michał Kujawa* — m. ślusarski w Środzie, *Józef Marcol* — m. krawiecki w Rybniku, *Gabryel Mrugacz* — piekarz w Suchej, *Władysław Orzepowski* — piekarz w Prużanie, *Rudolf Rollinger* — ślusarz-mechanik w Łucku, *Władysław Senecki* — m. szewcki w Czortkowie, *Antoni Zieliński* — m. kowalski w Rogoźnie.

Przepisy sanitarne dla zakładów fryzjerskich i golarskich

W Dzienniku Ustaw Nr. 78 z dnia 26 października r. b. ukazało się poniższe rozporządzenie:

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 18 września 1935 r. **o przepisach sanitarnych dla zakładów fryzjerskich i golarskich.**

Na podstawie art. 11 ust. 1 p. e) ustawy z dnia 21 lutego 1935 r. o zapobieganiu chorobom zakaźnym i ich zwalczaniu (Dz. U. R. P. Nr. 27, poz. 198) zarządzam co następuje:

§ 1. (1) Zakłady fryzjerskie i golarskie mogą być urządzane tylko w pomieszczeniach dobrze oświetlonych i dostatecznie obszernych. Stosunek powierzchni okien do powierzchni podłogi nie może być mniejszy niż 1 : 8.

(2) O ile zakład posiada pracownię perukarską, pracownia ta powinna znajdować się w oddzielnem pomieszczeniu.

(3) Zakłady fryzjerskie i golarskie nie mogą być połączone z mieszkaniami, ani służyć do celów mieszkalnych, w szczególności do spania.

§ 2. (1) Zakłady fryzjerskie i golarskie powinny być stale utrzymywane w czystości i porządku oraz należycie przewietrzane. Zmiotki włosów należy niezwłocznie usuwać do specjalnych śmietniczek.

(2) Ściany pomieszczeń powinny być malowane na kolor jasny, a do wysokości co najmniej 2 m mieć powierzchnię gładką, łatwo zmywalną. Podłogi powinny być gładkie i bez szczelin, z materjału nieprzepuszczalnego.

§ 3. Zakłady fryzjerskie i golarskie powinny być zaopatrzone w dostateczną ilość wody, odpowiadającej przepisom rozporządzenia Ministrów Opieki Społecznej i Spraw Wewnętrznych z dnia 27 sierpnia 1933 r. o wodzie do picia i potrzeb gospodarczych (Dz. U. R. P. Nr. 79, poz. 562).

§ 4. Sprzęty w zakładach fryzjerskich i golarskich powinny mieć powierzchnię gładką. Sprzęty wyściełane powinny być całkowicie pokryte materjałem niewchłaniającym kurzu. Umieszczanie w zakładach tych portjer i dywanów jest niedopuszczalne.

§ 5. W zakładach fryzjerskich i golarskich powinny znajdować się:

a) umywalnia z wodą bieżącą,

b) przyrząd do wyjaławiania lub odkażania narzędzi,

c) dostateczny zapas czystej bielizny, w tem co najmniej 3 zmiany fartuchów lub kurtek dla personelu, oraz oddzielne schowki na czystą i brudną bieliznę,

d) kosze do śmieci i spluwaczki z wodą,

e) wycieraczki do obuwia,

f) umieszczony na widocznem miejscu egzemplarz rozporządzenia niniejszego oraz napisy: „Nie pluć na podłogę", „Nie wolno wprowadzać psów", „Uprasza się o wycieranie obuwia".

§ 6. (1) Narzędzia i przybory fryzjerskie i golarskie należy przed użyciem ich do obsłużenia klienta dokładnie oczyścić z tłuszczu i brudu oraz wyjałowić lub odkazić. Na żądanie klienta należy to uczynić w jego obecności. Usuwanie włosów z klienta, narzędzi i przyborów przez zdmuchiwanie jest wzbronione.

(2) Narzędzia metalowe wyjaławia się przez ogrzewanie w specjalnych sterylizatorach fryzjerskich lub przez wygotowanie w 2% rozczynie sody, bądź odkaża przez zanurzenie na 10 minut w 70° alkoholu lub 5% wodnym rozczynie karbolu, formaliny albo lizolu. Inne narzędzia i przybory odkaża się 5% rozczynem formaliny. Twarz klienta wolno zmywać wyłącznie z pomocą czystej serwetki.

(3) Wzbronione jest używanie przez pracowników zakładów już raz użytych wacików do pudrowania oraz trzymanie przez nich narzędzi i przyborów fryzjerskich i golarskich w kieszeniach. Używanie puszków do pudrowania jest wzbronione. Wata powinna być przechowywana w zamkniętych naczyniach szklanych lub metalowych.

§ 7. Przy obsługiwaniu klienta wolno używać wyłącznie bielizny czystej. Używanie w tym celu bielizny już raz użytej przed jej wypraniem w gorącej wodzie z mydłem jest wzbronione.

§ 8. (1) Pracownicy zakładów fryzjerskich i golarskich powinni być w czasie zajęć stale ubrani w czyste białe fartuchy lub kurtki szczelnie zapięte na rękach i szyi oraz mieć krótko obcięte i czysto utrzymane paznogcie. Przed obsłużeniem klienta powinni myć dokładnie ręce.

(2) Ubrania pracowników powinny być przechowywane w oddzielnej szafie.

§ 9. W zakładach fryzjerskich i golarskich wolno zatrudniać tylko te osoby, które przedłożą świadectwo lekarza urzędowego, stwierdzające, że nie są one dotknięte jedną z chorób, wymienionych w art. 2 pkt. 1 — 28 ustawy z dnia 21 lutego 1935 r. o zapobieganiu chorobom zakaźnym i ich zwalczaniu, ani chorobą weneryczną albo zaraźliwą lub odrażającą chorobą skórną. Aktualność świadectwa powinna być stwierdzana przez lekarza urzędowego przynajmniej co 6 miesięcy.

§ 10. Jeżeli klient jest dotknięty widoczną chorobą skórną, może być obsłużony w zakładzie wyłącznie pod warunkiem użycia przy tem jego własnej bielizny, narzędzi i przyborów.

§ 11. Miejsca skaleczone przy goleniu lub strzyżeniu należy niezwłocznie zmyć spirytusem i przypalić azotanem srebra (lapisem) lub zajodynować.

§ 12. Włosy, przeznaczone do wyrobów perukarskich, należy przed przeróbką wyjałowić przez gotowanie w ciągu pół godziny w wodzie z szarem mydłem i sodą, przyczem na 20 litrów wody przypaść powinien 1 kg szarego mydła i 1 kg sody. Po wygotowaniu włosów należy je jeszcze wymyć w ciepłej wodzie z mydłem.

§ 13. (1) Każdy z zakładów, wymienionych w § 1 ust. (1),

przed otwarciem powinien być poddany szczegółowym oględzinom sanitarnym dla stwierdzenia, czy odpowiada przepisom rozporządzenia niniejszego.

(2) Nadzór nad zakładami, wymienionemi w § 1, należy do powiatowych władz administracji ogólnej.

(3) Jeżeli zakład nie jest dostosowany do wymagań rozporządzenia niniejszego, władza nadzorcza może zażądać usunięcia usterek i braków w terminie przez nią określonym, a po bezskutecznym upływie tego terminu — zakład zamknąć; żądań tych jednak stawiać nie należy, jeżeli powyższe usterki i braki ze względu na szczególne warunki zakładu nie mają większego znaczenia, a usunięcie ich byłoby połączone z niestosunkowo wielkiemi trudnościami lub kosztami. Jeżeli usterki i braki mogą przyczynić się do zachorowań na jedną z chorób. wymienionych w art. 2 pkt. 1 — 28 ustawy z dnia 21 lutego 1935 r. o zapobieganiu chorobom zakaźnym i o ich zwalczaniu (Dz. U. R. P. Nr. 27, poz. 198), władza nadzorcza może zakład niezwłocznie zamknąć do czasu usunięcia tych usterek i braków.

§ 14. Winni przekroczenia przepisów niniejszego rozporządzenia ponoszą odpowiedzialność w myśl art. 22 ustawy z dnia 21 lutego 1935 r. o zapobieganiu chorobom zakaźnym i o ich zwalczaniu (Dz. U. R. P. Nr. 27, poz. 198).

§ 15. (1) Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie po upływie 7 dni od dnia ogłoszenia.

(2) Z dniem wejścia w życie rozporządzenia niniejszego traci moc obowiązującą rozporządzenie Ministra Zdrowia Publicznego z dnia 6 marca 1922 r., wydane w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych o przepisach sanitarnych dla zakładów fryzjerskich i golarskich (Dz. U. R. P. Nr. 40, poz. 337).

Minister Opieki Społecznej:
Jerzy Paciorkowski.

* * *

Powyższe rozporządzenie, które uchyliło moc obowiązującą rozporządzenia Ministra Zdrowia Publicznego z dn. 6 marca 1922 r., zostało wydane bez uprzedniego zasięgnięcia opinji Związku Izb Rzemieślniczych, wbrew postanowieniom dekretu o Izbach rzemieślniczych i ich Związku. Co więcej rozporządzenie to przeszło prawie w zupełności do porządku dziennego nad memorjałem Związku Izb Rzemieślniczych z dn. 11 kwietnia 1935 r., w którym Związek Izb, biorąc pod uwagę zły stan sanitarny wielu zakładów fryzjerskich, domagał się zaostrzenia kontroli w drodze znowelizowania dotychczasowych przepisów sanitarnych. Do memorjału dołączony był projekt nowelizacji szeregu dawnych przepisów, którego przyjęcie w całości, czy też uwzględnienie najbardziej istotnych momentów uchyliłoby wytworzony stan rzeczy z jednej strony, z drugiej zaś zapewniłoby wykonalność projektu gdyż zawarte w nim tezy były wynikiem dokładnego zbadania i ustalenia niedomagań przez rzemiosło fryzjerskie i Samorząd Rzemieślniczy. Rzecz oczywista, że Samorząd Rzemieślniczy, wysuwając projekt nowelizacji, kierował się również względami gospodarczemi, które w obecnych warunkach są niemal decydujące dla możliwości pełnej realizacji reform, przedsiębranych w jakimkolwiek kierunku. Tymczasem Ministerstwo Opieki Społecznej w ostatniem rozporządzeniu (notabene wydanem dopiero w kilka miesięcy po złożeniu wniosków przez Związek Izb Rz., a więc pilność sprawy nie stała na przeszkodzie do zasięgnięcia opinji Samorządu rzemieślniczego), uznając niektóre, małej zrzesztą wagi, postulaty fryzjerów, pominęło zasadnicze, a co gorsze, wprowadziło szereg postanowień, godzących w żywotne interesy rzemiosła fryzjerskiego i godność osobistą i zawodową zatrudnionych w niem pracowników.

Postanowieniem takiem, obok innych jest paragraf, obligujący właścicieli zakładów fryzjerskich, że wolno im zatrudniać takich tylko pracowników, którzy wykażą się świadectwem zdrowia, a które następnie należy co 6 miecięcy odnawiać. Nieżyciowość tego przepisu jest tu uderzająca, gdyż można zapaść na zdrowiu niebezpiecznie chociaż nie koniecznie obłożnie w dzień po przedłożeniu świadectwa. Idąc rygorystycznie w myśl nowych przepisów, należałoby poddawać prarownika fryzjerskiego tej swego rodzaju „kontroli obyczajowej" codziennie. Nie przejaskrawiając jednak należy stwierdzić, że są to rzeczy niepotrzebnie obrażające godność osobistą zainteresowanego pracownika a ponadto kosztowne, podrażające „produkcję" i unieuzasadnione gospodarczo.

W rozporządzeniu Ministerstwo odrzuciło wnioski Samorządu Rzemieślniczego, aby do kontroli sanitarnej byli powoływani przedstawiciele rzemiosła fryzjerskiego, powoływani przez Izby Rzemieślnicze, z czego wynika, że nadzór nad zakładami fryzjerskiemi sprawuje władza powiatowa administracji ogólnej, a nie ma tu nic do powiedzenia Izba Rzemieślnicza, organ administracji państwowej reprezentujący interesy zawodowe i gospodarcze rzemiosła. Władza ta może nawet zakład zamknąć, co znów jest wątpliwe pod względem wartości gospodarczej, a ponadto daje możność nieusprawiedliwionych szykan i represyj — bez prawa apelacji.

Są w rozporządzeniu jeszcze inne nieżyciowe momenty i niewątpliwie rzemiosło fryzjerskie będzie słusznie zabiegać o ich zmianę.

Z ŻYCIA SAMORZĄDU RZEMIEŚLNICZEGO I ORGANIZACYJ RZEMIEŚLNICZYCH

Podniosła uroczystość

W wigilję święta Niepodległości, dnia 10 listopada b. r. odbył się o godz. 4.40 pop. uroczysty akt odsłonięcia popiersia ś. p. Marszałka Józefa Piłsudskiego w siedzibie Związku Rzemieślników Chrześcijan w b. sali stiukowej przemianowanej na salę im. Marszałka Piłsudskiego.

W uroczystości wzięli udział: P. Minister Przemysłu i Handlu Gen. Dr. Roman Górecki, Dyrektor Departamentu Przemysłowego w Min. P. i H. p. Marjan Kandel, Szef gabinetu Min. P. i H. p. Dyrektor Franciszek Czernichowski, Naczelnik Wydziału Administracji Przemysłowej i Rzemieślniczej p. K. Sokołowski, Nacz. Wydz. w Kuratorjum Warszawskiem p. Krzywobłocki, Zarząd Związku Rzemieślników Chrześcijan z p. Prezesem, Posłem Antonim Snopczyńskim na czele oraz liczni członkowie Związku i organizacyj rzemieślniczych ze sztandarami.

Aktu odsłonięcia, po krótkiem przemówieniu inicjatora uroczystości, p. Prezesa Snopczyńskiego, dokonał p. Minister Górecki, który następnie wygłosił piękną mowę, poświęconą pamięci Marszałka Piłsudskiego.

„Wielki Marszałek odszedł od nas — mówił P. Minister, — lecz żyje i żyć będzie w naszych duszach i sercach wielkie dzieło Jego życia. Bolesną i wielką stratę, jaką poniósł Naród polski, musimy zastąpić zwartą i solidarną pracą wszystkich jego warstw. Marszałek Piłsudski żywo interesował się losem rzemiosła, a kiedy przed kilkoma laty jako Prezes Banku Gospodarstwa Krajowego raportowałem ś. p. Marszałkowi, iż z funduszów Banku uruchomiłem dla rzemiosła kilkanaście miljonów kredytów, ś. p. Marszałek zaaprobował moją decyzję, mówiąc: „Dobrze uczyniliście, gdyż rzemiosło jest tym odłamem gospodarczym, który od Polski i jej rządów zawsze najmniej żądał".

Uroczystość odsłonięcia popiersia ś. p. Marszałka Józefa Piłsudskiego w b. sali stiukowej Związku Rzemieślników Chrześcijan. w Warszawie.
Od lewej Szef Gabinetu min. P. i H. p. Fr. Czernichowski, p. Minister Przemysłu i Handlu Gen. Dr. R. Górecki,Prezes Zarządu Zw. Rzem. Chrześcijan Pos. A. Snopczyński, Dyr. Departamentu Przemysł. w min. P. H. p. M. Kandel.

Uroczystość została zakończona o godz. 17.30, poczem uczestnicy ze sztandarem wyruszyli na Plac Marszałka Piłsudskiego i do Belwederu, w celu złożenia hołdu cieniom Wielkiego Zmarłego.

Piękne popiersie ś. p. Marszałka odlane w bronzie, jest darem p. Prezesa Edmunda Bernatowicza, członka Zarządu Związku Izb Rzemieślniczych R. P.

51-szy rok szkolny Zawod. Szkoły Budowlanej w Warszawie

Dnia 11 listopada b. r. nastąpiła inauguracja 51-go roku szkolnego Zawodowej Szkoły Budowlanej dla podmistrzów mularskich i ciesielskich, utrzymywanej od początku istnienia przez Cech Malarzy Chrześcijan w Warszawie.

W lokalu szkoły przy Cechu, mającego swą siedzibę przy ul. Krakowskie Przedm. 64, zebrali się członkowie Zarządu, członkowie Cechu oraz grono nauczycielskie i młodzież trzech klas szkoły, poświęcająca się zawodowi malarskiemu, żelbetniarskiemu i ciesielskiemu, poczem wyruszono do Kościoła Karmelitów, gdzie przy ołtarzu św. Wincentego, patrona cechu, została odprawiona uroczysta Msza św. Po powrocie odbył się akt otwarcia szkoły, którego dokonał jej kierownik p. Stefan Domaradzki. Dnia 12-go b. m. rozpoczęły się normalne wykłady, które trwać będą 20 tygodni, codziennie od godz. 15 — 20.

W skład grona nauczycielskiego wchodzą między innymi pp.: Stefan Domaradzki, jako kierownik oraz pp. St. Cretti, Inż. H. Wąsowicz, Inż. J. Sitko, Dr. A. Pallier, B. Sawicki J. Lewandowski i J. Zahrt, jako wykładowcy.

Uroczystości jubileuszowe, które trwały w ciągu bieżącego roku, zakończone będą w styczniu lub w lutym 1936 r., o czem poinformujemy czytelników osobno.

Szkoła wydała trzysta kilkadziesiąt absolwentów, którzy zajmują dzisiaj poczesne stanowiska wśród techników budowlanych, budowniczych i inżynierów architektów. Poziom szkoły jest bardzo wysoki i udoskonala się z każdym rokiem. W dziejach szkolnictwa zawodowego Szkoła Budowlana dla podmistrzów mularskich i ciesielskich w Warszawie posiada niewątpliwie najpiękniejszą kartę, tembardziej, iż utrzymywana jest wyłącznie z funduszów cechowych.

Likwidacja podań o dopuszczenie do egzaminu czeladniczo-mistrzowskiego

Przepisy prawa przemysłowego wg. noweli z dnia 10.III. 1934r. (Dz. U. R. P. Nr. 40, poz. 350), które weszły w życie w dniu 15.VIII.1934 r. w art. 158 nie przewidują egzaminów czeladniczo - mistrzowskich dla samoistnych rzemieślników a tylko czeladnicze normalne i mistrzowskie.

W związku z powyższem Izba Rzemieślnicza we Włocławku przystąpiła do likwidacji podań o dopuszczenie do egzaminu czeladniczo-mistrzowskiego dla samoistnych rzemieślników, które wpłynęły do biura Izby przed 15.VIII.1934 r.

Izba rozesłała wezwania imienne do poszczególnych kandydatów z tem, aby w nieprzekraczalnym terminie do dnia 1 grudnia r. b. uzupełnili swe podania przez nadesłanie brakujących dokumentów bądź opłat.

W grudniu r. b. podania nieuzupełnione zostaną złożone do archiwum, a tem samem wszyscy kandydaci do w/w egzaminów zostaną pozbawieni prawa złożenia egzaminu czeladniczego i mistrzowskiego równocześnie.

Komunikując o powyższem, Izba zwraca się z prośbą do Zarządów Cechów i Organizacyj Rzem. o podanie do wiadomości zainteresowanym treści niniejszego w sposób na miejscu praktykowany.

Załatwianie spraw o karty rzemieślnicze

Petenci ubiegający się w Starostwach Pow. o uzyskanie kart rzemieślniczych, bądź też w Izbie Rzemieślniczej o uzyskanie zaświadczeń o posiadaniu uprawnienia przemysłowego i uzdolnienia zawodowego w danym rodzaju rzemiosła, często postępowaniem swojem utrudniają Izbie ostateczne załatwienie sprawy.

W związku z powyższem Izba Rzemieślnicza we Włocławku prosi Cechy i Organizacje o pouczenie zainteresowanych rzemieślników, by załatwiając w Izbie sprawy dotyczące uzyskania kart rzemieślniczych przedewszystkiem nadsyłali w terminach przez Izbę wyznaczonych wszelkie dokumenty oraz opłaty do złożenia których zostali wezwani. Nienadsyłanie dokumentów i opłat powoduje opóźnienie załatwienia sprawy i żadne ponaglenia bez wypełnienia w/w obowiązku nie przyśpieszą załatwienia.

Jednocześnie Izba przypomina Cechom, że o ile podanie o kartę rzem. składane do Starostwa lub podanie o badanie kwalifikacyjne czy zaświadczenie o posiadanem uprawnieniu przemysłowem składane do Izby załatwia petent przez Cech, należy w każdym wypadku zaopatrzyć opinją Cechu, o wiarogodności dowodów i o uzdolnieniu zawodowem petenta.

Ponadto Izba przypomina, co jest podstawą do uzyskania karty rzem. i dokąd w odnośnym wypadku należy podanie kierować.

Podstawą do uzyskania karty rzem., podanie o którą należy złożyć bezpośrednio do Starostwa jest:

1) dyplom mistrzowski,

2) dyplom czeladniczy połączony z przebytą trzyletnią pracą czeladniczą po złożeniu egzaminu.

Podstawą do uzyskania karty rzem. w drodze dyspensy, podanie o którą należy złożyć bezpośrednio do Starostwa jest:

1) dyplom czeladniczy, jednak nie połączony z 3-letnią pracą czeladniczą po złożeniu egzaminu, a połączony z przebytym dłuższym okresem pracy pomocniczej przed złożeniem egzaminu lub pracy samoistnej.

Podanie o uzyskanie zaświadczenia o posiadaniu uprawnienia przemysłowego z tytułu prawa nabytego, należy złożyć bezpośrednio do Izby, załączając zaświadczenie Zarządu Miejskiego o samoistnem prowadzeniu warsztatu przed i w 1927 roku, oraz metrykę urodzenia i zł. 1.— na porto korespondencji. Po uzyskaniu w Izbie w/w zaświadcze-

nia należy złożyć podanie o kartę rzem. do odnośnego Starostwa.

Podanie o uzyskanie zaświadczenia o posiadanem uzdolnieniu zawodowem do samoistnego prowadzenia warsztatu, należy złożyć bezpośrednio do Izby załączając zaświadczenie o przebytej nauce rzemiosła i pracy w zawodzie w okresie conajmniej 10-letnim (łącznie) metrykę urodzenia i zł. 1.— na porto korespondencji.

Po uzyskaniu odnośnego zaświadczenia (po przeprowadzonem badaniu kwalifikacyjnem) należy złożyć podanie o wydanie karty rzem. w drodze dyspensy do odnośnego Starostwa.

Izba jeszcze raz podkreśla konieczność dołączenia do podań załatwianych przez Cechy swoich opinij, oraz konieczność nadsyłania odpowiedzi zarówno przez Cechy jak i petentów w wyznaczonych terminach.

300-lecie istnienia Wolnego Cechu Rzeźników—Wędliniarzy w Mikołowie

Jak wykazują stare zapiski w t. zw. księgach czynszowych w archiwaljach księcia Pszczyńskiego i m. Mikołowa, najstarszym cechem z powiatu pszczyńskiego na Śląsku jest Cech Rzeźników w Mikołowie. Zanotowane to jest w księdze czynszów u księcia Pszczyńskiego z roku 1629 na str. 89. Z księgi tej wyczytać można, iż 30 grudnia 1629 r. nadał ówczesny władca na Ziemi Pszczyńskiej hr. v. Promnitz pierwsze przywileje i statut cechowi.

Ku upamiętnieniu jubileuszu Cech Rzeźników w Mikołowie obchodzić będzie w najbliższym czasie uroczystość 300-lecia istnienia Cechu, o czem dokładniej poinformujemy.

Dla uzupełnienia zbioru pamiątek, jakie Cech już posiada, uprasza się wszystkich, którzy mogliby podać, gdzie jeszcze jakie dokumenty, jak dyplomy, księgi, pieczęci, lub inne zbytki z tego czasu czy też późniejszego się znajdują, które świadczyłyby o działalności tegoż cechu, aby zechciał łaskawie donieść o tem. st. cechmistrzowi p. Janowi Piechowi z Łazisk Górnych.

Za życzliwe wskazówki cech wszystkim zgóry składa szczere podziękowanie.

Kurs dokształcający z zakresu robót żelbetonowych

18 b.m. rozpoczyna się 5-tygodniowy kurs żelbetonowy, urządzany przez Wojewódzki Instytut Rzemieślniczo-Przemysłowy przy Muzeum Przemysłowem w Krakowie. Powyższy kurs urządzono dla techników, mistrzów, podmajstrzych w dwóch grupach.

Program kursu obejmuje całokształt prac, związanych z wykonywaniem robót żelbetonowych, a więc wiadomości z zakresu technologji, statyki, obliczeń statycznych, betonowania, zbrojenia, wyrobów betonowych, betonów w budownictwie drogowem, mostowem i t. p.

Szczegółowych informacyj o programie i warunkach przyjęcia na kurs udziela codziennie sekretarjat Instytutu Rzemieślniczo-Przemysłowego w Krakowie, ul. Smoleńska 9.

Wystawa w Brzozowie

W dniach 29 i 30 września b. r. odbyła się w Brzozowie, w sali Ratusza — wystawa prac tamtejszych czeladników i uczniów rzemieślniczych.

W wystawie wzięło udział 31 czeladników i 15 uczni z następujących zawodów: stolarze, ślusarze, szewcy, krawcy, tokarze, rymarze, piekarze, malarze, blacharze, szklarze i fotografowie.

Wykonawcom lepszych prac wydano 5 dyplomów i 16 listów pochwalnych, a ponadto rozdzielono 21 premij pieniężnych.

Urządzeniem wystawy, która wzbudziła duże zainteresowanie wśród tamtejszego społeczeństwa zajął się Komitet organizacyjny, złożony z mistrzów rzemieślniczych z p. St. Rogowskim na czele.

Informator w sprawie podań

Izba Rzemieślnicza we Włocławku komunikuje, iż inspektor wojewódzki p. Stanisław Tomaszewicz wydał pracę pod tytułem „Informator do podań składanych w Urzędach Władz Powiatowych". „Informator" ten przewiduje wszelkiego rodzaju podania w kompetencji tychże. Uwzględnia omówienie spraw załatwianych, sposób składania podań, wzór podania, wysokość opłat, termin odwołań od poszczególnych orzeczeń i t. d.

Zdaniem Izby jest to bardzo wartościowe wydawnictwo i z pożytkiem mogłoby być wykorzystane przez Cechy, oraz ich sekretarzy, jak również służyć za źródło dla udzielania członkom porad w jakiej formie należy składać podania do Starostwa, jakie są potrzebne za łączniki i opłaty stemplowe i t. d.

Cena sprzedażna „Informatora" wynosi zł. 1 gr. 30. Przy zamówieniach ponad 10 egzemplarzy cena wynosi zł. 1.— za sztukę.

Zamówienia należy uskuteczniać wpłacając do P. K. O. Nr. 45.581 należną kwotę i wskazując na odwrocie odcinka, na jaki cel suma jest przeznaczona i adres, pod jakim ma być wysłany „Informator".

Księga adresowa rzemiosła poznańskiego

W Izbie Rzemieślniczej w Poznaniu (konto P.K.O. Nr. 203.614) nabyć można „Księgę adresową rzemiosła poznańskiego", zawierającą adresy wszystkich warsztatów rzemieślniczych woj. Poznańskiego według zawodów oraz szereg innych ciekawych informacyj. Cena 1 egz. z przesyłką zł. 5 gr. 60.

PODATKI I USTAWODAWSTWO PODATKOWE

Zagadnienie ksiąg handlowych (uproszczonych) na konferencji Międzyministerjalnej Komisji Współpracy z Samorządem Gospodarczym

Z pośród wielu aktualnych problemów i potrzeb życia gospodarczego — Samorząd Gospodarczy na konferencji w dniu 13 listopada r.b. w Warszawie wysunął zagadnienie ksiąg handlowych, jako jeden z ważniejszych problemów z dziedziny polityki podatkowej.

Powyższą sprawę, jej doniosłe znaczenie, oraz ustosunkowanie się do niej — jak wynika z doświadczenia — nieżyczliwe w wielu wypadkach ze strony urzędów skarbowych, przedstawił z ramienia Rzemieślniczego Samorządu Gospodarczego — Naczelnik Wydziału Związku Izb Rzemieślniczych R. P. — p. W. Kozłowski.

Przedstawiając całokształt tego zasadniczego problemu oraz wskazując na dotychczasowe wysiłki Rzemieślniczego Samorządu Gospodarczego, zmierzające do jaknajszerszego zaprowadzenia wśród sfer rzemieślniczych ksiąg handlowych w szczególności — referent sprawy zwrócił się do Komisji Międzyministerjalnej z zapytaniem — czy wysiłki Samorządu Rzemiosła będą odpowiednio zrozumiane przez władze skarbowe I instancji, które niezawsze dostosowują się do zaleceń Ministerstwa Skarbu. Powyższe stanowisko Samorządu Rzemieślniczego zostało całkowicie poparte przez Izbę Przemysłowo-Handlową i Izbę Rolniczą w Warszawie.

W odpowiedzi na to — członek Komisji Międzyministerjalnej z ramienia Ministerstwa Skarbu p. Dyrektor Dr. Jerzy Lubowicki oświadczył, iż polityka Ministerstwa Skarbu, o ile chodzi o zagadnienie prowadzenia rachunkowości, nie uległa i nie ulegnie zmianie. — Życzeniem Pana Ministra jest, aby polityka wykonawcza władz w stosunku do ksiąg uproszczonych, prowadzonych przez drobnych płatników, sprzyjała tendencji ich rozpowszechniania. — Nieprzyjmowanie ksiąg za podstawę wymiaru winno mieć uzasadnienie przedewszystkiem w ich wadliwości materjalnej — w nierzetelności ksiąg.

Z powyższego wynika, że o ile drobny płatnik prowadzi, względnie od 1 stycznia 1936 r. zaprowadzi uproszczone księgi handlowe i będzie je prowadzić systematycznie i rzetelnie — władze skarbowe nie mogą je odrzucić jedynie ze względów formalnych.

Naszem zdaniem — uproszczone księgi handlowe powinni prowadzić rzemieślnicy, którzy obowiązani są nabyć świadectwa przemysłowe VI i VII kategorji oraz ci wszyscy nawet przy VIII kategorji świadectwa, którzy zostali powołani na wniosek Izb Rzemieślniczych na członków Komisyj Odwoławczych, względnie ich zastępców, tudzież wszyscy rzemieślnicy, przedstawieni przez Samorząd Rzemieślniczy — w charakterze biegłych w sprawach podatkowych.

Zwracamy uwagę, że uproszczone księgi handlowe muszą być zaświadczone przed dniem 1 stycznia 1936 r.

Uproszczone księgi handlowe można nabyć w Izbach Rzemieślniczych, które upoważnione są do ich zaświadczenia, za co pobierają opłatę do wysokości zł. 2.— Zaznaczyć należy, iż poświadczenie ksiąg przez Izbę Rzemieślniczą nie wymaga opłaty stemplowej, która jest wymagalna przy zaświadczeniu tych ksiąg przez Izbę Skarbową lub Urząd Skarbowy; opłata stemplowa wynosi wtedy zł. 5.50.

Jesteśmy najmocniej przekonani, że organizacje Samorządu Rzemieślniczego, które bez wyjątku idą w kierunku rozpowszechnienia wśród rzemiosła ksiąg handlowych — przyjdą z pomocą w praktycznem zrealizowaniu tego postulatu na terenach ich działalności.

Zryczałtowany podatek przemysłowy na rok 1935 w świetle obowiązującego ustawodawstwa podatkowego

Już niejednokrotnie na łamach tygodnika „Rzemiosło" poruszaliśmy zagadnienie zryczałtowanego podatku przemysłowego na rok 1935. — Ostatnio w Nr. 40/35 r. „Rzemiosła" — w rubryce „Skrzynka pocztowa" udzieliliśmy w tej sprawie wskazówek Narodowo - Chrześcijańskiemu Zjednoczeniu Rzemiosła Województwa Poznańskiego — Oddział w Śremie.

Naskutek powyżej zajętego przez nas stanowiska—Izba Rzemieślnicza w Białymstoku zawiadomiła Związek Izb Rzemieślniczych R. P., iż praktyka władz Skarbowych na terenie województwa białostockiego jest sprzeczna z przytoczonem stanowiskiem.

Powracając więc do tej sprawy nadmieniamy:

Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 6 marca 1935 r. w sprawie zryczałtowanego podatku przemysłowego zawiera w § 1 (3) postanowienie: **„do najemnych pracowników nie zalicza się uczniów przemysłowych, trzymanych w przedsiębiorstwach na podstawie pisemnej umowy, zawartej w myśl art. 116 prawa przemysłowego".**

Zaznaczamy, iż powyższe postanowienie odnosi się wyjątkowo do roku 1935 (patrz Dziennik Ustaw R. P. z dnia 12 marca 1935 r. Nr. 16, poz. 89).

Nie negujemy bynajmniej, iż w rozporządzeniu Ministra Skarbu z dnia 14 września 1934 r w sprawie wykonania ustawy z dnia 15 lipca 1925 r. o państwowym podatku przemysłowym (Dz. U. R. P. z r. 1934 Nr. 85, poz. 770) mianowicie w § 51 ustęp drugi znajduje się przepis, na

który powołują się władze skarbowe, następującej treści: **„o ile w wymienionym w poprzednim ustępie** (to znaczy — pracownia, zajęcie rzemieślnicze — przypisek Redakcji) **przedsiębiorstwie zatrudnioną jest chociażby przejściowo — jedna siła obca, (chociażby uczeń przemysłowy, praktykant i t. p.), względnie dwaj członkowie rodziny, wówczas ulga z art. 8 p. 5 ustawy nie może być przyznana".**

Uwaga: Art. 8 p. 5 brzmi: „pracownie i zajęcia rzemieślnicze, rękodzielnicze, dorożkarstwo, furmaństwo, rybołówstwo, o ile są prowadzone przez właścicieli przy współudziale najwyżej jednego członka rodziny; dla zaliczenia do pracowni i zajęcia rzemieślniczego, względnie rękodzielniczego, nieodzownem jest posiadanie karty rzemieślniczej; przepis niniejszy nie ma zastosowania do mydlarstwa, rzeźnictwa oraz wyrębu mięsa".

Z tego wynika, że w tych warunkach podatek przemysłowy pobiera się tylko w formie świadectwa przemysłowego.

Z uwagi na przytoczone wyżej dwa rozporządzenia P. Ministra Skarbu, które inaczej ujmują poruszone zagadnienie — wyjaśniamy, że:

a) rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 6 marca 1935 r. w sprawie ryczałtu na rok 1935 zwalnia od podatku przemysłowego od obrotu wyjątkowo na rok 1935, te wszystkie warsztaty rzemieślnicze (pracownie, zajęcia rzemieślnicze), w których poza właścicielem zajęty jest tylko uczeń przemysłowy, o ile właściciel pracowni posiada kartę rzemieślniczą i nie wykonuje mydlarstwa, rzeźnictwa lub wyrębu mięsa.

Takie stanowisko jest słuszne z tego względu, ponieważ zostało ono wydane na mocy uprawnień, przysługujących P. Ministrowi Skarbu z art. 37 ustawy o państw. podatku przemysłowym (Dz. U. R. P. z dnia 31 sierpnia 1934 r. Nr. 76, poz. 716), który postanawia; że: „sposób zryczałtowania, przepisy wymiarowe, poborowe oraz terminy płatności ustala rozporządzenie Ministra Skarbu, wydane w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu po wysłuchaniu opinji izb przemysłowo - handlowych i rzemieślniczych."

W tych więc warunkach rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 14 września 1934 r. nie ma zastosowania;

b) przytoczone rozporządzenie z dnia 14 września 1934 r. powinno mieć zastosowanie do ryczałtu na rok 1934, oraz do tych wszystkich pracowni rzemieślniczych na rok 1935, w których właściciel, albo nie posiada karty rzemieślniczej, albo zatrudniał chociażby przejściowo poza uczniem przemysłowym jedną siłę obcą, praktykanta i t. p.

Wszelka inna interpretacja, naszem zdaniem, byłaby sprzeczna z podstawowemi przepisami, a przedewszystkiem byłaby niezgodna z postanowieniami art. 8 p. 5 i art. 37 ustawy o państwowym podatku przemysłowym.

Musimy podkreślić, że otrzymujemy częste zażalenia w sprawach podatkowych na nieprzestrzeganie przez władze wymiarowe przepisów obowiązujących ustaw podatkowych.

Niewskazanie jednak imienia i nazwiska, zawodu rzemieślnika, roku podatkowego, sumy podatku i miejscowości, w której płatnik zamieszkuje (wieś, miasto, powiat) pozbawia Związek Izb Rzemieślniczych R. P. możliwości złożenia odpowiednich memorjałów do Ministerstwa Skarbu.

Skrzynka pocztowa

Cech Rzemieślników w Bołszowcach. Nie możemy udzielić konkretnej odpowiedzi do czasu otrzymania następujących informacyj: czy majstrowie praktykujący bez pomocy prowadzą pracownie rzemieślnicze na własny rachunek, w jakiej miejscowości znajdują się omawiane warsztaty i czy władze skarbowe I instancji zwróciły się do nich z żądaniem nabycia świadectwa przemysłowego VIII kategorji przemysłowej, względnie, czy władze te sporządziły protokół karny i za jaki rok.

USTAWODAWSTWO PRZEMYSŁOWE

Przepisy o wykonywaniu robót mularskich i ciesielskich na obszarze województwa wołyńskiego

Izba Rzemieślnicza w Łucku, działając w zakresie swych ustawowych uprawnień, interwenjowała u Pana Wojewody Wołyńskiego celem wydania zarządzeń zmierzających do ukrócenia nielegalnego wykonywania robót mularskich i ciesielskich. Na skutek interwencji Izby Wojewoda Wołyński rozesłał pod datą 14 sierpnia 1935 r. za Nr. OPI — 20/4 do Starostów Powiatowych województwa wołyńskiego okólnik następującej treści:

Według posiadanych danych w dalszym ciągu, w całym szeregu wypadków ujawniają się fakty nieprawnego wykonania przemysłu rzemieślniczego, pomimo moich rozporządzeń wydanych w tej mierze do Panów Starostów, okólnik z dn. 22.I.1935 r. za Nr. OPI-1/1.

Nieprzestrzeganie przepisów przez osoby prowadzące samoistne rzemiosła, szczególnie ujawnia się w grupie budowlanej, co ze względu na charakter pracy zagraża bezpieczeństwu publicznemu i powoduje straty w gospodarce narodowej.

Wobec powyższego polecam wydać zarządzenia Zarządom Gmin miejskich i wiejskich, by przy udzieleniu zezwolenia na budowę w miastach, na które zostały rozciągnięte przepisy policyjno - budowlane miejskie, zaznaczyły w odnośnem zezwoleniu, że:

1) a) do samoistnego wykonywania rzemiosła, wchodzącego w

zakres robót budowlanych, wyszczególnionych w art. 333 i 334 rozporządzenia P. R. z dn. 16.II 1928 r. o prawie budowlanem i zabudowaniu osiedli (Dz. V. R. P. Nr. 23, poz. 202) wymagane jest posiadanie kwalifikacji określonych art. 145 prawa przemysłowego (Dz. V. R. P. Nr. 53, 1927 r. poz. 468 i Nr. 40, rozporządzenia 1934 r., poz. 350).

b) do samoistnego wykonywania rzemiosła, wchodzącego w zakres robót budowlanych, na które niepotrzebne jest przedkładanie projektów (art. 334 i 335, prawa budowlanego) wymagane jest posiadanie karty rzemieślniczej.

c) do samoistnego wykonywania rzemiosła, wchodzącego w zakres robót budowlanych, przewidzianych w art. 384 prawa budowlanego, we wszystkich osiedlach zarówno wiejskich, jak i miejskich, wymagane jest posiadanie dyplomu mistrza (majstra) danego rodzaju rzemiosła (art. 158 i 159 prawa przemysłowego).

2) w myśl art. 33 prawa przemysłowego na widocznem miejscu budowy od strony ulicy winna być umieszczona, przez samoistnych wykonawców robót murarskich i ciesielskich, pomalowana na biało tablica o wymiarach 0.40 m. długości i 0.20 m. szerokości, z dokładnem i czytelnem uwidocznieniem na niej czarnemi literami ich imiona, nazwiska, adresu zamieszkania. Nr. karty rzemieślniczej, względnie dyplomu mistrzowskiego, lub innego rodzaju uprawnienia.

3) przy robotach wykonanych pod nadzorem uprawnionego kierownika technicznego (art. 358 prawa budowlanego. Dz. U. R. P. Nr. 23, poz. 202), wskazani kierownicy w pierwszym rzędzie są odpowiedzialni za przestrzeganie na budowie obowiązujących przepisów prawa przemysłowego; z tego też tytułu na każdej budowie winno być uwidocznione jednocześnie na odnośnej tablicy jego imię, nazwisko i adres.

W związku z niniejszem zarządzeniem polecam rozciągnąć ścisłą kontrolę nad wykonywaniem, w myśl niniejszego, robót budowlanych w miastach, a w innych osiedlach, gdy chodzi o budynki użyteczności publicznych i budynki przemysłowe. Winnych niestosowania się pociągnąć do odpowiedzialności karnej na zasadzie art. 126 i 140 prawa przemysłowego, oraz powiadomić zamieszkale na tamt. terenie osoby posiadające uprawnienia budowlane (tut. wykaz L. KBI — 1/3 z dnia 9.V rb) o treści niniejszego zarządzenia i wynikających z tego ich obowiązkach.

Wojewoda

(—) H. Józewski.

Najnowsze niemieckie ustawodawstwo rzemieślnicze*)

ROZDZIAŁ JEDENASTY

ZADŁUŻENIE, UTRATA ZDOLNOŚCI PŁATNICZEJ, LIKWIDACJA

§ 52.

(1) Postępowanie upadłościowe nie stosuje się do majątku cechu.

(2) O zadłużeniu lub utracie zdolności płatniczej nadmistrz obowiązany jest zawiadomić niezwłocznie izbę rzemieślniczą. Ten obowiązek zawiadamiania zastępuje włożony na nadmistrza przez inne ustawowe przepisy obowiązek zgłaszania wniosku o wszczęcie postępowania upadłościowego przy utracie zdolności płatniczej lub zadłużeniu.

(3) Izba rzemieślnicza wchodzi niezwłocznie w pertraktacje z wierzycielami, i jeżeli nie nastąpi z nimi porozumienie ma obowiązek zaspokoić pretensje wierzycieli przez zaprowadzenie zarządu przymusowego. Przepisy wykonawcze wyda minister sprawiedliwości Rzeszy w porozumieniu z ministrem gospodarki i po wysłuchaniu opinji niemieckiego zjazdu izb rzemieślniczych i przemysłowych.

§ 53.

(1) Izba rzemieślnicza obowiązana jest zamknąć cech, jeżeli liczba członków do tego stopnia się zmniejszyła, że cech nie może już spełniać swych ustawowych zadań. Likwidację przeprowadza izba rzemieślnicza. Dotychczasowych członków izba rzemieślnicza przyłącza do cechu, istniejącego dla takiegoż danego rzemiosła lub dla pokrewnej gałęzi rzemiosła. Temu cechowi izba rzemieślnicza przekazuje majątek, jeżeliby taki pozostał po danym cechu.

(2) Przeciwko zamknięciu lub przeciwko zarządzeniu izby rzemieślniczej, wydanemu w związku z przeprowadzoną likwidacją, mogą zainteresowane cechy wnieść w ciągu dwóch tygodni od daty otrzymania zawiadomienia skargę do niemieckiego zjazdu izb rzemieślniczych i przemysłowych lub do wyznaczonej przez zjazd instytucji; rozstrzygnięcia zjazdu lub instytucji zastępczej są ostateczne.

ROZDZIAŁ DWUNASTY

POSTANOWIENIA SZCZEGÓLNE

§ 54.

(1) Cechy piekarzy, cukierników, młynarzy i rzeźników mają obowiązek troszczyć się o pożyteczną współpracę z posterunkami państwowej służby wyżywienia.

(2) Okręgi cechów rzemiosł, wskazanych w ustępie 1, powinny o ile możności odpowiadać w swych granicach okręgom włościańskim.

(3) Ustanowienie i odwołanie przez izbę rzemieślniczą nadmistrzów wzmiankowanych w ust. 1 cechów wymaga zgody wodza włościaństwa Rzeszy.

§ 55.

(1) Ociemniali rzemieślnicy, jako też właściciele zakładów przemysłowych, zapisani do rejestru rzemieślniczego, którzy zatrudniają przeważnie ociemniałych należą do państwowego związku ociemniałych rzemieślników bez uszczuplenia obowiązku wynikającego z § 8, należenia do cechu; z podwójnego członkostwa nie może wynikać dla nich większe obciążenie z tytułu składek. Niemiecki zjazd izb rzemieślniczych i przemysłowych ustala zasady ustanawiania i podziału składek; ustalenie zasad wymaga zgody ministra gospodarki Rzeszy i pracy.

(2) Inne urządzenia i przedsiębiorstwa, które zatrudniają ociemniałych rzemieślników i

---

*) Dalszy ciąg Ustawodawstwa drukowanego w Nr. 36, 37, 38, 39, 40 i 42 tyg. „Rzemiosło".

sprzedają swe towary jako wyroby ociemniałych muszą przystąpić do państwowego związku ociemniałych rzemieślników.

Część trzecia

RZEMIEŚLNICTWO OKRĘGOWE

§ 56.

Cechy Rzemieślnicze, które mają swą siedzibę w jednym z ustalonych przez izbę rzemieślniczą okręgów, izba rzemieślnicza łączy w rzemieślnictwo okręgowe. Okręgi powinny odpowiadać okręgom miejskim lub krajowym.

§ 57.

Postanowienia §§ 12 ust. 1, 13 ust. 1, 15 do 29, 32 do 38, 40 do 42, 48 do 53 stosuje się odpowiednio w następujący sposób:

1) zebranie członków rzemieślnictwa okręgowego składa się z nadmistrzów zjednoczonych cechów;

2) przewodniczący rzemieślnictwa okręgowego (wódz rzemieślnictwa okręgowego) jest mianowany przez izbę rzemieślniczą; mianowanie następuje do odwołania. Przy przewodniczącym powstaje rada przyboczna, której członków mianuje on z pośród nadmistrzów zjednoczonych cechów. Liczbę członków rady przybocznej ustala statut; czas kadencji rady trwa jeden rok;

3) statut ustala zasady, według których cechy mają płacić przypadające od nich składki.

§ 58.

Zadanie okręgowego rzemieślnictwa polega na obronie wspólnych interesów zjednoczonych cechów. Statut może postanowić, że na żądanie zjednoczonych cechów rzemieślnictwo okręgowe ma przejąć prowadzenie ich interesów. W szczególności do rzemieślnictwa okręgowego należy:

1) współdziałanie z miejscowemi władzami przy stosowaniu przez nie zarządzeń administracyjnych, dotyczących rzemiosła danego w okręgu, o ile to jest przewidziane lub dopuszczalne w obowiązujących postanowieniach;

2) utrzymywanie łączności z właściwą reprezentacją innych grup zawodowych istniejących w danym okręgu;

3) zgłaszanie wniosków i udzielanie informacyj władzom i organizacjom rzemieślniczym;

4) spełnianie zadań, przekazanych przez izbę rzemieślniczą. Izba Rzemieślnicza może zlecić rzemieślnictwu okręgowemu spełnianie na danym terenie ogólnych czynności administracyjnych.

Instytut Badań i Rozwoju Rzemiosła

Zagadnienie rozwoju rzemiosła w Polsce, szczególnie obecnie, gdy gospodarcze podejście dominuje we wszystkich niemal poczynaniach czynników społecznych i rządowych, narzuca się z nieodpartą koniecznością. Domaga się ono szeregu posunięć, zmierzających do wzmocnienia tętna gospodarczego, zracjonalizowania metod wytwórczości i podniesienia kultury zawodowej rzemiosła polskiego. Winno bowiem ono stać się jednym z ważniejszych i trwałych źródeł dochodu społecznego.

Oddawna już w umysłach osób, których troską było dobro rzemiosła polskiego, a którzy obecnie zajmują czołowe stanowiska w Samorządzie Rzemieślniczym, kiełkowała idea stworzenia w Polsce instytucji, któraby przeprowadzała gruntowne studja i badania wszelkich czynników wpływających na rozwój rzemiosła i która współpracując ściśle z samorządem rzemieślniczym przyczyniałaby się do podniesienia rzemiosła pod względem technicznym, gospodarczym, organizacyjnym i kulturalnym. Ta inicjatywa, której wartość dla rzemiosła jest niewątpliwa, zostaje obecnie realizowana dzięki żywemu zrozumieniu, jakie znalazła w gronie osób opiekujących się Muzeum Rzemiosł i Sztuki Stosowanej.

Placówka ta znajduje się obecnie w stadjum reorganizacji przekształcając się na Instytut Badań i Rozwoju Rzemiosła w R. P.

Zakres pracy tej nowej instytucji będzie znacznie szerszy, gdyż prócz dotychczasowych agend Muzeum, t. j. zbiorów sztuki rzemieślniczej, bibljoteki fachowej i prowadzenia kursów zawodowych, obejmie jeszcze szerzej sprawy oświaty i kultury rzemiosła oraz odcinek badań technicznych i gospodarczych dotyczących rzemiosła. W szczególności w dziedzinie technicznej — badanie urządzeń technicznych, narzędzi, procesów technologicznych, materjałów, zasad organizacji technicznej, wydawanie opinij i poradnictwo w tych sprawach, a w związku z tem — prowadzenie pracowni doświadczalnych, zbiorów technologicznych. W dziedzinie zaś gospodarczej — badanie czynników wpływających na stan i rozwój rzemiosła w Polsce, a w miarę potrzeby i zagranicą, wydawanie opinij i informacyj w tych sprawach.

Pozatem w planie działalności Instytutu znajduje się poradnictwo zawodowe oraz wydawanie książek, pism, wzorów, i innych publikacyj w zakresie rzemiosła. Akcję powyższą nowa placówka prowadzić będzie na całym terenie Rzeczypospolitej za pośrednictwem swych oddziałów, które przewidziane są w szeregu większych miast.

* * *

Otwarte zostały zbiory Muzeum Sztuki Rzemieślniczej i Bibljoteki po dokonanym remoncie gmachu Muzeum Rzemiosł (Instytutu Badań i Rozwoju Rzemiosł w R. P. (przy ul. Chmielnej Nr. 32 w Warszawie. Bibljoteka czynna jest codziennie od g. 10 do g. 2 i od 5 do 7 wiecz.

Muzeum Sztuki Rzemieślniczej otwarte jest codzien. od g. 10 do 3, w niedziele zaś od g. 11 do 2.

Wykaz szkół zawodowych rzemieślniczych*)

męskich, żeńskich i koedukacyjnych wszystkich stopni na rok szkolny 1935/36

VII. OKRĄG IZBY RZEMIEŚLNICZEJ W WILNIE.

Nr.	Miejscowość i adres	Nazwa szkoły	stopień szkoły	Oddziały	Uwagi
93	**Wilno, W. Pohulanka 14—19.**	Szkoła Odzieżowa im. „Promienistych" Polskiego Tow. „Światło" (męska).		krawiecki	
94	**Wilno** ul. Subocz 19.	3-letnia Szkoła Zawodowa Męska Tow. „Pomoc Pracy" w Wilnie.		stolarski malarsko-dekorac.	
95	**Wilno** ul. Mickiewicza 7.	Prywatna Koedukacyjna Szkoła Rzemiosł i Przemysłu Artystycznego Wileńskiego Tow. Artystów Plastyków.		malarstwo dekorac.	
96	**Wilno** ul. Królewska 8.	Państwowa Szkoła Przemysłowo-Handlowa Żeńska im. Emmy Dmochowskiej.	średnia	krawiecko-bieliźn.	w stopniowej likwidacji
97	**Wilno** ul. Królewska 8.	Prywatne Żeńskie Gimnazjum Krawieckie.	średnia		
98	**Wilno** ul. Mickiewicza 7.	Prywatna Żeńska Szkoła Zawodowa Stowarzyszenia „Służba Obywatelska".	niższa	krawiecko-bieliźn.	
99	**Wilno** ul. Stefańska 37.	Szkoła Zawodowa SS. Salezjanek (żeńska).	niższa	krawiecko-bieliźn.	
100	**Wilno** ul. Subocz 19.	3-letnia Szkoła Zawodowa Żeńska Tow. „Pomoc Pracy".	niższa	krawiecki	
101	**Wilno** ul. Wielka 30.	Prywatna Żeńska Szkoła Zawodowa Związku Kobiet Żydowskich w Wilnie.	niższa	krawiecki	
102	**Nowowilejka** ul. Szkolna 10.	Żeńska Szkoła Zawodowa P. M. S.	niższa	krawiecko-bieliźn.	
103	**Święciany** ul. Piłsudskiego 19.	Szkoła Zawodowa Żeńska Sejmiku Święciańskiego.	niższa	krawiecko-bieliźn.	

VIII. OKRĄG IZBY RZEMIEŚLNICZEJ W NOWOGRÓDKU.

Nr.	Miejscowość i adres	Nazwa szkoły	stopień szkoły	Oddziały	Uwagi
104	**Dworzec-Zamoście** pow. Nowogródek	Szkoła Rzemieślnicza Zakładu Wychowawczego im. Św. Józefa (męska).		stolarski szewcki	
105	**Lida** ul. Suwalska 128.	Państwowa Szkoła Rzemieślniczo-Przemysłowa (męska).		ślusarsko-mechaniczny	
106	**Iszczołna** pow. Skrzybowce.	Szkoła Zawodowa Żeńska Kresowego Związku Ziemian pow. Lidzkiego.	niższa	krawiecko-bieliźn.	
107	**Nieśwież** ul. Benedyktyńska 20.	Prywatna Żeńska Szkoła P.P. Benedyktynek w Nieświeżu.	średnia	krawiecki	

*) Dalszy ciąg wykazów, drukowanych w Nr. Nr. 35, 37, 38, 39 i 40 tyg. „Rzemiosło".

Bezpieczeństwo i higjena pracy przy robotach budowlanych*)

(4) W przypadkach, gdy miejscowe warunki wymagają wybudowania baraków, przeznaczonych na zamieszkanie przez pracowników w czasie budowy, należy je urządzić w sposób następujący:

a) użytkowa powierzchnia baraków ma wynosić co najmniej 3,5 m^2 na osobę, a wysokość w świetle — 2,3 m;

b) powierzchnia okien ma wynosić co najmniej 1/10 powierzchni użytkowej podłogi;

c) podłoga ma być drewniana i szczelnie ułożona;

d) należy zapewnić zachowanie w czasie chłodów temperatury wewnętrznej wynoszącej co najmniej 15°;

e) należy zaopatrzyć barak w urządzenie do gotowania strawy i zapewnić dostarczanie wody zdatnej do picia.

(5) W razie zatrudnienia osób płci obojga, należy urządzić osobne baraki (pomieszczenia) dla mężczyzn i dla kobiet.

Woda do picia.

§ 37. (1) Miejsca, gdzie są wykonywane roboty, należy zaopatrzyć w wodę świeżą i zdatną do picia w dostatecznej ilości. Wodę należy dostarczać zapomocą wodociągu lub w naczyniach, zamkniętych szczelną pokrywą i zaopatrzonych w krany.

(2) Naczynia z wodą i kubki należy tak rozmieścić, ażeby mogły korzystać z nich wszystkie bez wyjątku osoby, zatrudnione na budowie.

Ustępy.

§ 38. (1) W miejscach wykonywania robót budowlanych należy urządzić ustępy w takiej ilości, ażeby 1 otwór ustępowy przypadał na 25 pracowników.

(2) W razie zatrudnienia osób płci obojga, należy urządzić osobne ustępy dla mężczyzn i dla kobiet.

(3) Ustępy należy otoczyć ze wszystkich stron szczelnemi ścianami i zaopatrzyć w drzwi lub wejścia, zakryte zewnętrznem przepierzeniem, oraz w dach nieprzepuszczalny. Otwory ustępowe należy poprzedzielać ściankami. Gdy w ustępie są siedzenia, należy je zrobić z heblowanych desek. W celu wentylacji dołów ustępowych w ustępach należy urządzić kanały wentylacyjne, wyprowadzone ponad dach.

(4) Ustępy i ich najbliższe otoczenie należy stale utrzymywać w czystości. Zawartość dołów ustępowych należy przesypywać niegaszonem wapnem lub torfem.

Zachowanie się pracowników przy robotach budowlanych.

§ 39. (1) Pracownicy zatrudnieni przy robotach budowlanych powinni stosować się ściśle do przepisów rozporządzenia niniejszego.

(2) Zabronione jest samowolne obciążanie przez pracowników rusztowań i innych urządzeń pomocniczych i ochronnych przez umieszczanie na nich ciężarów.

*) Dalszy ciąg rozporządzenia Ministrów Spraw Wewnętrznych i Opieki Społecznej, drukowanego w Nr. Nr. 31, 33, 34, 35, 42 i 43 tyg. „Rzemiosło".

Z ruchu wydawniczego

Ukazała się na fachowym rynku księgarskim bardzo ciekawa publikacja z działu krawiectwa, a mianowicie: **„Nauka kroju damskiego"**, opracowana i wydana nakładem p. **Aleksandra Koniecznego**, znanego i cenionego nauczyciela kroju.

Brak odpowiednio ujętych podręczników krawieckich odczuwało się silnie, to też inicjatywie p. Koniecznego należy przyklasnąć, gdyż publikacją swą wypełnia wielką lukę w naszej fachowej literaturze rzemieślniczej.

Podręcznik „Nauka kroju damskiego" obejmuje całokształt prac krawiectwa damskiego; począwszy od sposobu brania miary poprzez ujęcie wzorów każdej części stroju kobiecego. Należy uwypuklić i to, że każdy krój jest wyśmienicie ujęty w szemacie rysunkowym ułatwiającym pracę przy kroju.

Wyjątkowo dobrą inowacją t. zw. tabele miar ubrań damskich i dziecięcych, które ułatwiają szczególnie pracę krawcowej.

W pracy tej połączył p. Konieczny swoją głęboką i długoletnią wiedzę fachową z świetnem ujęciem teoretycznem, co w kwintesencji stworzyło świetny podręcznik, godny polecenia.

Prenumerata: kwartalnie zł. 2.40, półrocznie zł. 4.80, rocznie 9.60.

Ceny ogłoszeń: 1/1 strony — zł. 300, 1/2 — zł. 160, 1/4 — zł. 85, 1/8 — zł. 45, 1/16 — zł. 22.50. W tekście 25% drożej.

Wydawca: Związek Izb Rzemieślniczych R. P. **Redaktor: WŁADYSŁAW GINDRICH**

Zakłady Graf. „Polska Zjednoczona" Warszawa, Nowolipie 2. Tel. 11-40-45.